

# Digitaliseret af | Digitised by



**DET KGL.  
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Sommer.; af Sommer.

Et Par Ord til Publikum i Anledning af  
Opførelsen af Syngespillet Romilda og  
Constance

Udgivet år og sted | Publication time and place: København : trykt og forlagt af C. A. Bording,  
1822

Fysiske størrelse | Physical extent: 16 s.

## DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

## UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.



Et Par Ord

til

56-275

P u b l i k u m,

i Anledning af

Dpførelsen af Syngestykket

Romilda og Constance.



Af

S o m m e r.

---

Kjøbenhavn, 1822.

Trykt og forlagt af G. K. Bæhring.

56  
The People of

and

in the

of the

of the

of the

of the

of the

of the



Dagens perpetuum mobile i offentlige og private Cirkler er i denne Tid Romilda og Constance Paa en Tid da saa tidet politisk Nytt indtræffer forforter dog dette Emne i Klubber og andre offentlige Samque m, de lange Aftener. G. h. licums forsticellige Domme over dette Stykkes Værd eller Uværd har bragt mig paa de Tan-ker at publicere min individuelle Mening, baa-ke om Stykket i Almindelighed som dets giens-tagne Dpførelse i Særdeleshed.

Til en sand national Fæst, som vor aller-naadigste Konges høie Fødselsdag, burde man med rette fordrø, at hvad der i Musernes Hel- ligdom fremstilles for at færlige denne Fæst, skulde svare til Høitidelighedens Bestemmelse at vække gode og patriotiske Følelser mod Konge og vædreland, hos den mere dannede Deel af

Folket, til et saadant Wiemed burde saadant Stykke ved dets Opførelse lede Dehlsenslagers Tordensfiold havde i denne Hensigt langt mere været i stand til at vække dette euergiske Sindelag.

Hvad man især gaaer ud paa ved Geburtsdags = Stykker, er Pragt i Costume, imponerende Musik og tryllende Decorationer, om Stykkets Indhold er Natur eller Svust om det er platud overspændet og usammenhængende, dertil tages kun lidet Hensyn.

Syngestykket Romilda og Constance med Musik af Meierbeer er et af disse Døgn = Producter der paa trænges vores Bifald ved ovenansorte Representativer, Indholdet er ubetydeligt og til Slutning endog usammenhængende, Musikken med Undtagelse af enkelte Stæder, er mat og Deminiscenser af den nyere Italienske Skole og just der hvor Komponisten synes at have gaaet uden Støttestav har han, som naturligt er, ogsaa stødt mest an mod Smagens og Kunstens Regler, Stykkets Udførelse saavel fra Syngepersonalens som Capellet's Side har gandske sværtet til den Flid og Forberedelse som ved flige Leiligheder udmærke vore Kunstnere.

Ved Stykkets anden Dpførelse yttrede Publicum lydelige Motion, Partierne vare deelte, et Klappende og et Pibenbe, De Klappende gav til Aarsag for deres Bifald, at Stykket ikke var flettere end saa mange andre der ere opførte med Applaus som f. Ex. Panassa hvilket Stykke mange af dette Partie satte i Værdi, endog under Romilda og Constance, de Pibenbe støttede sig paa de ovenansførte Grunde. Ved anden Gangs Dpførelse havde de Applauderende meest Indflydelse, hvorfor man besluttede at give Stykket Abonnenterne rundt; ved de gientagne Dpførelser, vare Stemmerne omtrent lige, undtagen ved dets sidste Dpførelse, hvor Stykket under Pibernes seirende Lyd, uagtet de mange leiede Klappere, gik sin endelige Bestemmelse i Møde, at druknes i evig Glemsel i Lethes Flod; Held os at Smagen dog ikke er saa aldeles forvendt og fordærvet at vi skulde nødes til at hylde, hvad anden Sted er bleven forkastet.

I Berlin skal Stykket være bleven udpebet i Fjor. Man kunde gjøre det Spørgsmaal: har den høie Theater Direction maaskee været uvidende om Stykkets Udpibning andensteds, førend Samme antog det til Dpførelse her paa Theatret? er dette, som man med Føie burde troe Tilfældet da var det alene Directionen om at gjøre at

byde Publicum Noget, som alene for engang kunde  
skues, for siden at henlægges. Er den høie  
Direction derimod vidende om Stykkets Udpib-  
ning paa tydske Theatre, hvorfors hyder man da  
det danske Publicum et Product som selv det tyds-  
ke, hvor det har hjemme, forsmaaer? Det synes  
at røbe en Slags Ringeagt for Publiciteten og  
især for den Skuespilbesøgende, der med rette ved  
slig en Leilighed gjør Fordring paa noget Godt.  
Det være langt fra mig herved at vilde misken-  
de den høie Directions Smag og Capacitet, da  
Samme tværtimod bestaaer af Mænd der ved flere  
Leiligheder have godtgjort deres Dygtighed i Smaa-  
gens og Videnskabernes Rige. Theatrets høie  
Chef Hr. Kammerherre v. Holstein har ved  
sin egen virksomme Tilskyndelse bragt Rosinis  
genialste Opera Tancredo paa Skuepladsen, Kam-  
merherrens humane og blide Tænkemaade er maa-  
ske for overbærende til at modsigge, hvor han  
maaske selv kunde indsee det Bedre og et saa  
ubehageligt Tilfælde, som Udpibningen af et  
Stykke maa alle Tider for Medlemmerne i en  
saadan Direction være smertelig rørende, og især  
for den i hvis Lod det er falden at vorde Chef.  
Romilda og Constance er oversat af Professor  
Kahle, som selv er en af Directionens Med-

lemmer og Seminarie Lærer Boye. Om Beskedenhed eller andre Aarsage har afholdt dem fra at underskrive deres Navn, det skal jeg lade være usagt. Man havde dog Grund og Formodning til at vente af en Rahbets vidtubbredte litteraire Bekjendtskaber og Fortjenester, at han maatte forud have erkundiget sig om dette Stykkes Optragelse andensledes, førend han havde skredet til Udførelsen af at omplante det, som en gold Udfudsplante, paa Dansk Grund.

Musikkens tiltagende Udbredelse i Danmark vore egne ypperlige Componister, som en Schall, en Kuhlau og Weise har i den senere Tid gjort os mere fræske og vænnet vores Lyttende Øre til at modtage mere Harmonie i Tonespil og Melodie. Vi have seet og hørt en Romberg og Weber træde frem for Kredsen og med deres magiske Trylletoner lært os at tilbede og beundre Melodiens Almagt, som saa mægtig taler til vor inderste Følelse. Gode originale og fremmede Syngestykker have lært os at selv disse kan være indholdsrige, og at ikke de blotte klingende Toner maa forjage sund Sans og Characterholding fra Syngespillet. Det ligger i dets Natur at det ikke kan modtage den Gaa-

besulte Indvikling som Comedien eller Tragedien  
som først ved en endelig Catastrofe skal løses,  
dets Indhold maa være let fatteligt og strax i  
Begyndelsen ligge klart for vore Øine; det kan  
ogsaa modtage Phantasiens skønneste Blomst,  
Trylleriet, og som saadant hører det hjemme i  
Poesiens Rige, saa at Musikkens Magie ved  
Trylleriets Illusion selv smelter sammen til et  
stønt poetisk Heelt. Figaro er et genialt  
Exempel paa at selv den fineste Bittighed selv  
Intriguens mange Folder kan forenes ved Mus-  
ikkens Hjelp saaledes at Tonerne selv synes  
at forhøje Interessen for Indholdet. Cendrils  
lons og Rodhættens yndige Trylleri forstjøn-  
ner Musikkens harmoniske Tonestrøm.

At værdige Syngestykket Romilda og Cons-  
tance nogen kritisk Undersøgelse, synes Styk-  
ket ikke engang at fortjene og kan ikke engang  
modtage, da det der til er for indholdsløst, kun  
er det min Hensigt i et Par Ord at fremsæt-  
te for Publicum Fremgangsmaaden ved dette  
Stykkets Opførelse, Abonnements Aftenerne.

Den studerende Klasse har mindst Deel i  
dets Opførelse, naar man undtager den sidste

Gang det blev opført, da den største Deel af  
det mishagende Parti vare Studenter. Men  
for nu at komme til Klapperne, hvorfra de  
lange høie Klappere med Træklodse i de tykke  
Næver? hvem har taget dem i Sold? hvem  
har leiet dem? hvem placeret dem, der, for at  
paanøde Publicum, ja saa godt som tvinge det  
at bifalde, hvad det af gode Grunde finder  
Mishag i. (Tandem vincit bona causa.)  
Omsider feirer dog den gode Sag, Publicum  
har selv godtgjort at dets Smag ikke er saa  
gandske udannet, at det ubetinget hylde, hvad  
der er Slet, og appluderer ethvert Døgs Pro-  
duct, som man finder for godt at byde det.

At Partisthæb ikke finder Sted blandt Publi-  
cum, kan bedst erfares af den tiden Skaansel og  
strænge Bedømmelse med vore egne originale Ar-  
bejder, som finde Sted ved sammes Dvsørelse,  
Indtaget af det Fremmede, ere vi snarere til-  
bøielige til at hylde og bifalde, hvad Andre have  
tænkt for os, end selv at tænke og frembringe no-  
get Skjønt og Stort. Nutidens Smag er min-  
dre end Rational, fremmede Sæder, Skikke, Drag-  
ter behage; imedens vore egne Sæder og Skikke  
de, som fra Arilds Tid af have været gjængse,

tilfødesættes, saaledes gaaer det ogsaa med Skuespilspladsen. Høiøn Zarl giver nu kun halv fuldt Huus; imedens et Kogebuiiff Misfoster fylde Huset; men for ikke at komme i Modsigelse til mit eget foregaaende Udsagn, at vor Smag nemlig ei er ganske udannet, maae jeg dog tilstaae at vi heri ere tilbage. Vi ere nu berigede med Dehenschlægers udødelige Mæsterværker, burde disse ikke oftere fremstilles paa Theatret, som talende Mindesmærker om Oldtidens Kraft og Heltemod om Nordens Kjærlighed og nordisk Venskab, den tiere Opførsel af gode Sørgespil ville uægtelig bidrage til endnu mere at skjærpe Smagen og luttre Sandfen for det Edle og Skjønne, ligesledes vilde Holbergs mæsterlige Bystspil kalde frem for Tilskuernes Blik, gamle gode Lieder som ere forsvundne. Fortids Danske Skikke og Dragter sætte os 100 Aar tilbage i Tiden og vi synes ligesom at leve og aande i en Verden som, hiin Generation efterlod os at smile over. Da jeg nu engang er kommen i disse Betragtninger, saa anseer jeg det for min Pligt at gøre opmærksom paa Et og Andet som kunde tjene til at berigtige Udskilligt som maa ske høie Bedkommende vilde værdigige deres Opmærksomhed.

Mange gode gamle Stykker henligge gandske. At der ere Stykker som ikke opføres af den meget naturlige Grund, at de ikke kan opføres, s. Ex. Shakespeares fleste Stykker, er vitterligt nok, da de ikke ere underholdende nok til at tilfredsstille det store Publikums Krav, at more sig, og paa den enkelte tænkende Tilskuer, maa der naturligviis tages mindre Hensyn, efter den Grundsætning at den enkelte maa lide de for det hele.

Jeg siger mange gode gamle Stykker henlægges gandske, og naar man saa endelig faa disse at see, saa givede dog ikke fuldt Huus, som s. Ex., nylig var Tilfældet ved Hugo von Rheinberg, kjøndt Folk har raabt paa, at det ikke er opført i flere Aar, og at man sandt det besynderligt, at den høje Direction ikke lod Samme opføre; men hvad skal den høje Direction gjøre, naar Publicum er saa vanskeligt at tilfredsstille. Det er nu engang blevet til et almindeligt Princip, at man gaaer i Skuespilhuset for at underholde sig. — Skuespilhuset og Kirken ere hver for sig offentlige Dannelses Skoler, og uden at profanere den sidste, tør jeg vel sige at Mennekelivet fremstillet i sine mangfoldige Situationer og

Forhold paa Scenen, ere virksomme til at væl-  
 se Handlekraft og ædle Forsætter ved den levende  
 Anskuelse af Handlinger, Laster og Synder;  
 det Mennefskelige Hjerte, udfolder her sine skjulte-  
 ste Følelser, man lærer at elske Dyden og bøde til-  
 bage for Laster, — at kjæmpe mod Misgjældselse  
 og Had, seire over Tidens herskende Fordomme,  
 Fort, Scenen er Moralens og Sædernes Speil,  
 og Livet indfattet i Migniatyr, derfor bør Ho-  
 vedprincippet for enhver scenisk Fremstilling være  
 moralsk, og, alt mod Uerbarhed og Belæstæn-  
 dighed stridende, være bandlyst for Skuepladsen.  
 Blandt en af Scenens flibrige Fremstillinger i  
 denne Henseende er Beaumarschais Figaro som  
 Skuespil. Directionens utrættelige Narvaagen-  
 hed har steds ladet det sig være magtpaaliggende  
 at udelukke fra Scenen alt hvad der kunde støde  
 an mod Moraliteten, Nogle af Holbergs Styk-  
 ker indeholde ogsaa mange Slibrigheder, men da  
 disse falde ud i det komiskplumpe, stode de min-  
 dre vor Følelse.

Nu kommer jeg til at tale om en Ting som  
 efter mine Tanker gandske burde høves, og det  
 er Schoueriet.

Sansseligheder i at bekomme Billetter ved  
 Indgangen har i denne Saison været større med  
 i den foregaaende, thi naar Forsalen ofte over  
 den bestemte Tid er bleven aabent har mangen-  
 gang kun de 3 til 4 forreste Rækker faaet Billetter  
 og de øvrige Billetter har da allerede været borte,  
 hoem bekomme disse? hvorledes er det muligt  
 at dette Forprang kan finde Sted og blive ved  
 at finde Sted, uden Knurren fra Publicums  
 Side. Mod dette saavel som mod al anden Mis-  
 brug er det forgjæves at skrive i mod, da det  
 kun er en Røst i Orken og derfor er det ikke  
 Umage værd at tale mere derom.

Noget over Theatrets indvendige Bequem-  
 lighed kunde ikke være af Beien at indføre et  
 Par Ord. Parterret, det egentlige dømmende  
 Publicums halve Cirkel, synes i Forhold til  
 Parquettet at være for Lidet, mere hensigtsmæs-  
 sig vilde det maaske være om Døren som gaaer  
 ind til Parquetter til Høire ved Siden af Par-  
 terrefranken, blev indlemmet med i Parter-  
 ret, saa at Skranken kom til at staa ved En-  
 den af Samme. En anden Dør som Indgang  
 paa denne Side til Parquettet kunde da maaske  
 placeres mellem denne Dør og Indgangen til

Drehestret; En Parterreloge vilde rigtignok falde bort, men Parterret vinde i Størrelse, og i Tilbebrandstilfælde havde Parterret tvende Udgange, som ved fligt et Tilfælde var saare nødvendigt. Lysekronen gaaer mange Gange ikke gandske op under det grønne Gardin, saa at den nederste Række Lys blander for dem der sidde paa de første Bænke i Galleriet.

Det vilde være for vidtløftig her at omtale Et og Andet som kunde bidrage til stor Bequemmelighed for de Skuespil Besøgende, denne Artikel har egentlig hjemme i Politivennen. Til Slutning vil jeg som en Slags Epilog nedskrive nogle Riim til Opbyggelse og Bedervedelse for de høje Klappere og Pibere, da de nu engang have Glæde paa Orga-net, kunne da vel som et Slags Slutstykke modtage og forfriske sig ved denne lille Sang, indtil de ved en anden Leilighed igjen kunde vise dem som den forfaldne Smags drabelige Helte.

Man piber og man klapper

Saa det er Lyst at see,

Den Garde er saa tapper

Bed sig en Assemblies.

Nu juble hele Huset  
Nu nyser man til Spot,  
Dg mangen er beruset  
Mens andre lee saa smaat.

Man støde mod hverandre  
Dg strige ofte Au!  
Man ud imellem vandrer,  
Thi Mægen er saa slau.

Paa Punschefalen smakte  
De godt Folk Dit og Dat,  
Naar det mod Enden tæller  
Saaer man paa Piben fat.

Dg Klobserne man hæver,  
Dg gjør en syndig Larm,  
Mens Damerne de bæver  
Dg søle sig saa varm.

Her Slagter og Studenter  
Tilsammen stemme i,  
Med Længsel man kun vente  
At Stykket er forbi.

Knap Teppet vel er nebe  
Saa gaaer det rigtig an.  
Man puster, af! af Hebe,  
Dg holder tapper Stand.

Tilskuerne sig reise  
i Poae og Parquet,  
Til sidst man Teppet heiser  
Gongongen? hvad er det.

Gongongen Tausked byder  
Dg hver gaaer hjem til Sit,  
Man Politie adlyder  
Dg leer til Slutning lidt.

Nu Bisen er tilende,  
Dg dette lille Skrift,  
Jeg Publikum tilsender  
Om Pibernes Bedrift.

---



